

श्री.जयदिय डाकरे सर श्री.प्रविण डाकरे सर

Subscribe

इयत्ता - सहावी (28 जून) विषय - मराठी

Subscribe

शाळापूर्व तयारी - उपचारात्मक ब्रीज कोर्स (15 ते 30 जून)

मागील इयत्तेच्या अध्ययन निष्पत्तीवर आधारित अभ्यासक्रम समाविष्ट

- उपक्रम :**
१. तुमच्या परिसरातील, गावातील घडून गेलेल्या आपत्कालीन घटनांविषयी माहिती मिळवा.
  २. शिक्षकांच्या मदतीने ऐतिहासिक काळातील एखाद्या घटनेची माहिती मिळवा.
उदा., मोहेंजोदडो, हडप्पा संस्कृती, किल्लारीचा भूकंप.
  ३. आपत्कालीन प्रसंगी तुमच्या गावातून मदत गोळा केली जात असेल, तर त्याविषयी माहिती मिळवा.
  ४. नैसर्गिक आपत्ती व मानवनिर्मित आपत्ती यांविषयी शिक्षकांच्या मदतीने माहिती मिळवा.
  ५. झाडे, प्राणी, व्यक्ती यांच्या नावांवरून गावांची नावे पडतात. मित्रमैत्रिणींशी चर्चा करून अशा नावांची यादी करा.
  ६. नैसर्गिक आपत्तींसंबंधित बातम्यांची कात्रणे वर्तमानपत्रातून काढून वहीत चिकटवा.

आपण समजून घेऊया.

विशेषण

- खालील शब्दसमूह वाचा.

हसरे बाळ, जंगली हत्ती, सुंदर फुले, गोड पेरू, उंच डोंगर, लांब नदी, लालभडक जास्वंद, तेजस्वी सूर्य, ताजे फूल.

वरील शब्दसमूहांतील बाळ, हत्ती, फुले, पेरू, डोंगर, नदी, जास्वंद, सूर्य, फूल ही नामे आहेत; तर हसरे, जंगली, सुंदर, गोड, उंच, लांब, लालभडक, तेजस्वी, ताजे हे शब्द त्या नामांबद्दल विशेष माहिती सांगणारे शब्द आहेत. अशा शब्दांना विशेषण म्हणतात.

- खालील चित्राचे निरीक्षण करा. विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे पुढील चौकटीत लिहा.

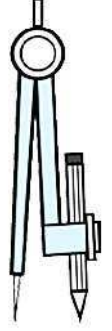
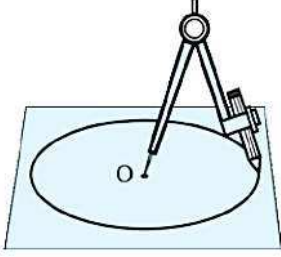
१. कलिंगडाचा आकार कसा?
२. कलिंगडाचा रंग कोणता?
३. कलिंगडाची चव कशी?

तुम्ही उत्तरांमध्ये लिहिलेले शब्द कलिंगडाची विशेषणे आहेत.

✚ सराव कर.

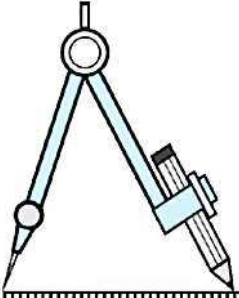
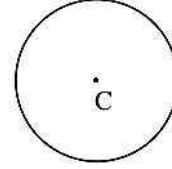
□ कंपासच्या साहाय्याने वर्तुळ काढण्याची कृती

- प्रथम कंपासला पेन्सिल अडकवा. कंपासचे धातूचे टोक आणि पेन्सिलचे टोक चित्रात दाखवल्याप्रमाणे जुळवून घ्या.

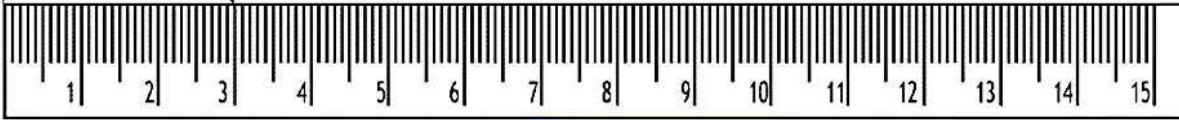

- धातूचे टोक आणि पेन्सिलचे टोक यांमध्ये सोईस्कर अंतर घ्या.
- कागदावर योग्य जागी एक बिंदू घ्या.
- धातूचे टोक त्या बिंदूवर स्थिर ठेवून पेन्सिलचे टोक कागदावर फिरवा. पेन्सिलने तयार झालेली आकृती वर्तुळाची असेल.

ज्या बिंदूवर कंपासचे टोक ठेवलेले असते, तो त्या वर्तुळाचा केंद्रबिंदू असतो. आकृतीत C बिंदू हा वर्तुळाचा केंद्रबिंदू आहे.

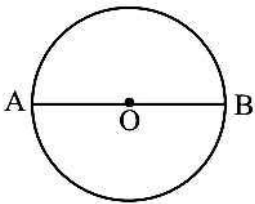
दिलेल्या त्रिज्येचे वर्तुळ काढण्यासाठी कंपासचे टोक व पेन्सिलचे टोक यांमध्ये त्या त्रिज्येएवढे अंतर घेऊन वर्तुळ काढतात. सोबतच्या आकृतीत हे अंतर 3 सेमी आहे, म्हणून हे अंतर घेऊन काढलेल्या वर्तुळाची त्रिज्या 3 सेमी असेल.

उदाहरणसंग्रह 28

1. पुढे दिलेल्या त्रिज्यांची वर्तुळे काढा.
  - (1) 2 सेमी
  - (2) 4 सेमी
  - (3) 3 सेमी
2. कोणत्याही त्रिज्येचे एक वर्तुळ काढा. त्या वर्तुळाचा एक व्यास, एक त्रिज्या व एक जीवा दाखवा.

□ त्रिज्या व व्यास यांमधील संबंध

शेजारील आकृतीचे निरीक्षण करा. पुढील प्रश्नांच्या आधारे विचार करा.

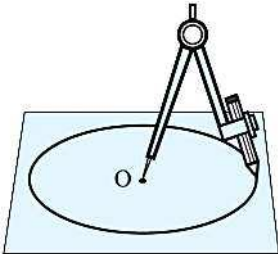
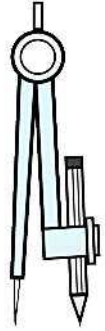
- आकृतीमध्ये त्रिज्या कोणत्या आहेत ?
- AB हा व्यास किती त्रिज्यांनी मिळून झाला आहे ?
- एका त्रिज्येची लांबी 3 सेंटिमीटर असेल, तर व्यासाची लांबी किती असेल ?
- व्यासाची लांबी त्रिज्येच्या लांबीच्या किती पट आहे ?

वर्तुळाचा व्यास हा त्रिज्येच्या दुप्पट लांबीचा असतो.

Practice.

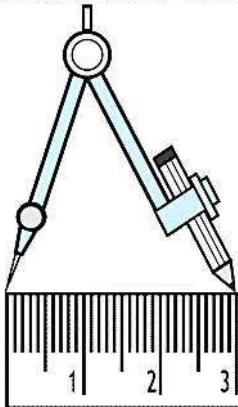
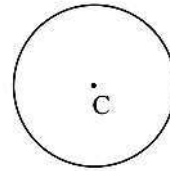
How to draw a circle using a compass

- First fix the pencil to the compass. Align the metal tip of the compass with the pencil point as shown in the picture on the right.

- Take a convenient distance between the pencil point and the metal tip.
- Take any point on a piece of paper.
- Hold the metal tip steady on the chosen point and turn the pencil point around it on the sheet of paper. The shape created by the pencil point will be a circle.

The point at which the metal tip of the compass is held is the **centre** of the circle. In this diagram, C is the centre of the circle.

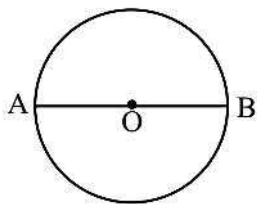

To draw a circle of a given radius, a distance equal to the radius is kept between the pencil point and the metal tip of the compass. In the accompanying diagram, this distance is 3 cm. Therefore, the radius of the circle drawn using this distance is 3 cm.

Problem Set 28

1. Draw circles with the radii given below.
  - (1) 2 cm   (2) 4 cm   (3) 3 cm
2. Draw a circle of any radius. Show one diameter, one radius and one chord on that circle.

Relationship between radius and diameter

Study the circle given alongside. Think over the following questions.

- Which are the radii in the circle?
- How many radii make up diameter AB?
- If the length of one radius is 3 cm, what is the length of the diameter?
- How long is the diameter as compared to the radius?

The diameter of a circle is twice the length of its radius.

2. Answer the following questions in one or two words.

या प्रश्नांची एक-दोन शब्दांत उत्तरे द्या.

O11

- (a) Who lived between the blacksmith and the carpenter?
 (b) Who used a big hammer?
 (c) Who used a small hammer?

- (d) Did the blacksmith shift his house?
 (e) Did the carpenter shift his house?
 (f) Was the minister happy at the end?

3. Listen carefully and answer the riddle.

लक्षपूर्वक ऐका आणि कोड्याचे उत्तर द्या.

O11

Pots and pans and spoons and ladles,
 I need a stove and sometimes an oven.
 Cutting, slicing, steaming, frying -
 when I work, your mouth begins
 to water.
 Who am I?

I use needles and threads
 and scissors and buttons
 and all sorts of cloth.
 I take measurements and
 then stitch garments.
 Who am I?

4. Listen to each 'sound word' and say what makes that sound.

शब्द ऐका आणि हा आवाज कशाचा ते सांगा.

O7

- beep-beep
- ding-dong
- slurp-slurp
- ting-ting
- clap-clap
- drip-drip
- swish-swish
- tring-tring
- crunch-crunch
- knock-knock
- tick-tock
- tock-tock
- pitter-patter
- zoom-zoom

5. Match the three columns and rewrite the table given below.

खालील तिन्ही रकाने जुळवा आणि खाली दिलेला तक्ता परत लिहा.

W6

Occupation	Tools	Actions
teacher	paints, paintbrushes, crayons, paper, canvas, pencils	draw, paint, sketch, colour, shade
cook	pots, pans, stove/cooker, knife, spoons, grinder, mixer	write, read aloud, explain, show, ask questions, test, examine, correct, help, encourage
tailor	screwdriver, drill, spanner, nuts, bolts, screws, hammer, wires	wash, clean, cut, boil, fry, steam, bake, roast, stir, mix, slice
artist	scissors, tape-measure, thread, needle, sewing-machine,	repair, join, fix, turn, screw, connect, bend, check
mechanic	chalk, board, duster, pen, computer	sew, measure, cut, stitch, draft, design, fold, hem, trim, decorate

6. Read the following sentences aloud with proper intonation. Using your mother tongue, name the occasions/situations when you will use these sentences.

खालील वाक्ये आवाजात योग्य ते चढउतार करून वाचा. ही वाक्ये तुम्ही कोणत्या प्रसंगी वापराल, ते तुमच्या मातृभाषेत सांगा.

O4

P8

- I must do something about it.
- Please stay for lunch.
- That's very kind of you!
- How nice it will be!

प्रदूषण

सांडपाण्यावर आवश्यक त्या प्रक्रिया न करताच ते जलस्रोतांत सोडले तर जलस्रोतांचे प्रदूषण कसे होते हे तुम्ही पाहिले आहे.

कारखान्यांतून परिसरात सोडले जाणारे सांडपाणी

कारखान्यांतूनही परिसरात सांडपाणी सोडले जाते. असे दूषित पाणी जमिनीत मुरत राहिले, तर ती जमीन नापीक होते.

कारखान्यातून जलस्रोतात सोडले जाणारे पाणी

शेतीसाठी मोठ्या प्रमाणावर रासायनिक खते आणि कीटकनाशके वापरली जातात. ही रसायने मातीत जिरतात आणि पावसाच्या पाण्याबरोबर वाहून शेवटी नद्यांमध्ये पोचतात.

अशा अनेक कारणांनी पाण्याचे व मातीचे प्रदूषण घडत राहते. यामुळे तेथील प्राणी आणि वनस्पतींना धोका पोहोचतो. अशा सजीवांची संख्या कमी कमी होऊ लागते आणि सरतेशेवटी तेथील अनेक सजीव नामशेष होतात.

सांगा पाहू!

टैस्ट
सोडवा

- (१) हवा प्रदूषित कशामुळे होत असावी?
- (२) पेट्रोल, डिझेल, केरोसीन, नैसर्गिक वायू कोळसा, लाकूड ही इंधने कोणकोणत्या कारणांसाठी वापरतात?

इंधनाचा घरगुती वापर होतोच. याशिवाय माणसाने मोठमोठे उद्योगधंदे आणि कारखाने उभे केले आहेत. या कारणांमुळेही इंधनाचा वापर मोठ्या प्रमाणावर होऊ लागला आहे.

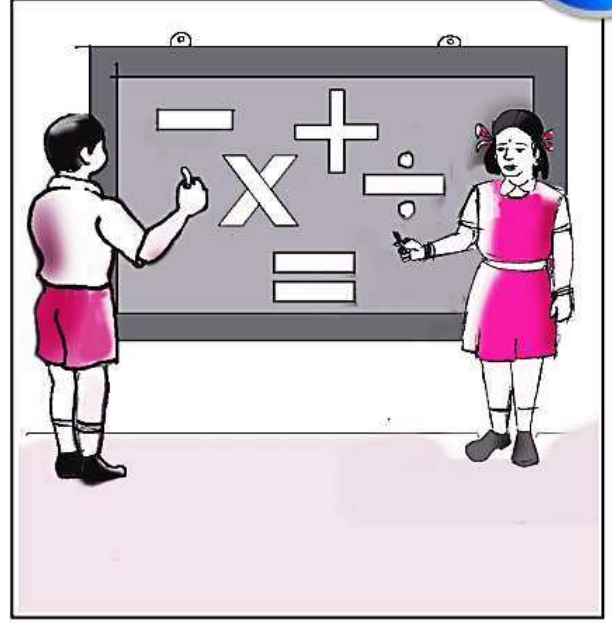
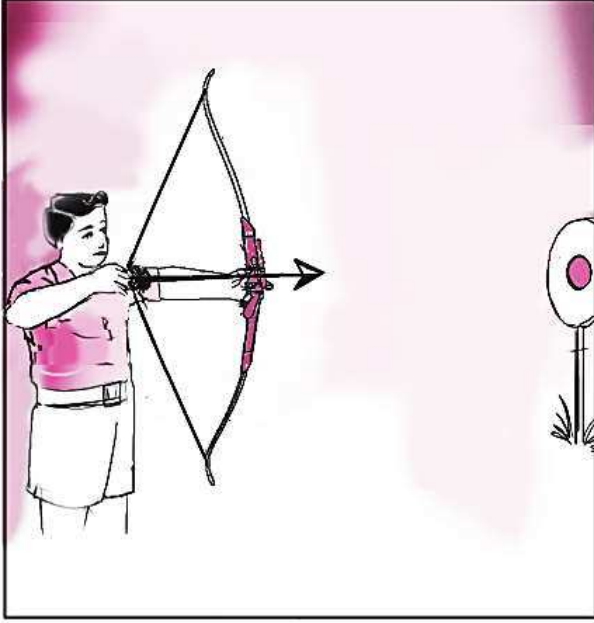
कारखान्यांच्या धुराड्यांतून बाहेर पडणारे विषारी वायू

एकीकडे इंधनांच्या ज्वलनातून कार्बन डायऑक्साइड प्रचंड प्रमाणावर हवेत मिसळतो तर दुसरीकडे प्रचंड प्रमाणावर जंगलांचा व्हास होत आहे. यामुळे वाढलेला कार्बन डायऑक्साइड शोषून घेण्यासाठी वनस्पती अपुऱ्या पडत आहेत. परिणामी हवेतील कार्बन डायऑक्साइडचे प्रमाण सतत वाढत आहे. वातावरणातील कार्बन डायऑक्साइडचे प्रमाण वाढले की तापमानही वाढते. अशी तापमान वाढ जगाच्या सर्व भागांत दिसून येते.

याशिवाय इंधनांच्या ज्वलनातून काही विषारी वायू तसेच मोठ्या प्रमाणावर धूरही निर्माण होतो. त्याचबरोबर उद्योगधंद्यांतूनही हवेत काही विषारी वायू मिसळतात. यामुळे हवेचे मोठ्या प्रमाणावर प्रदूषण होत आहे.

- पहचानो और बताओ :

६. जुड़ें हम

* सुनो और दोहराओ :

मुख्य लक्ष्य पर ध्यान लगाओ ।

प्रह्लाद, विद्या चिह्न बनाओ ।

१. पढ़ो :

पाई हटाकर जुड़ें हम

ग्वाला	पुष्प
गुच्छा	डिब्बा
चप्पल	पत्थर

हल लगाकर जुड़ें हम

सिद्धू	द्वार
लड्डू	खट्टा
बाह्य	वाङ्मय

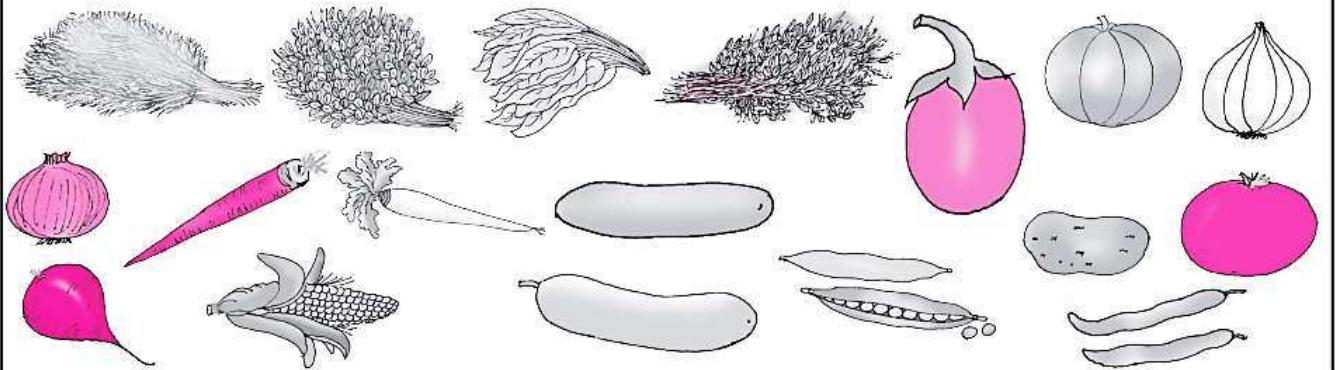
२. मुखर वाचन करो और अनुलेखन करो :

सोआ, मेथी, पालक, चौलाई; हरी सब्जियाँ मन को भाएँ ।

बैंगन, कुम्हड़ा, लहसुन, प्याज; गाजर, मूली बहुत लुभाएँ ।

ककड़ी, मटर, आलू लाओ; लाल टमाटर को मित्र बनाओ ।

चुकंदर, भुट्टा, कद्दू खाओ; हर बीमारी को दूर भगाओ ॥

स्वयंमूल्यमापन चाचणी पहा खालील लिंकवर..

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

माझा ऑनलाईन अभ्यास - प्रत्येक घटकाच्या टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून

सहावी मराठी	सहावी गणित	सेमी गणित	सहावी इंग्रजी	सहावी इतिहास
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा
सहावी भूगोल	सहावी विज्ञान	सेमी विज्ञान	सहावी हिंदी	
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	

दररोजच्या माझा अभ्यास pdf तुम्हाला खालील लिंकवर मिळतील.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

इतर इयत्तांच्या ऑनलाईन टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून...

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा